

KONCHILAR HAYOTTI

Gazeta 1991-yildan chiqa boshlagan

№11 (773), 2024-yil 14-iyun

facebook.com/nkmkofficial

t.me/ngmkofficial

instagram.com/nkmk.official

www.ngmk.uz

■ Markaziy kon boshqarmasining 60 yilligi

QUTLUG' SANA – YANGI MARRALARGA POYDEVOR

Markaziy kon boshqarmasi "Navoiy kon-metallurgiya kombinasi" aksiyadorlik jamiyatining yetakchi korxonasıdır. 31-may kuni Zarafshon shahrining bayramona bezatilgan "Oltin vodiy" madaniyat saroyida kon boshqarmasining 60 yilligi, shuningdek 2-gidrometallurgi zavodi va Tashqi suv ta'minoti birlashgan energoxizmatining 55 yilligi – qo'shaloq ayyomlar tantanali nishonlandi. Madaniyat saroyiga kiraverish maydonida karnay-surnay, doyra va baraban sadolari yangrab turar, go'yoki barchani bayram shodiyonalari chorlayotgandek edi.

Kunning ikkinchi yarmida kon boshqarmasida uzoq yillardan samarali mehnat qilgan faxriyalar, korxona rivojlanishiga munosib hissa qo'shayotgan turli kash egalari, yoshilar ko'tarmini kayfiyat bilan saroyga kela boshladilar. Ularning yuz-ko'zlarida quvонch, shodlik, taqqdiridan shukronalik, asriy Qizilqum sahrosi bag'rida ulkan sanoat majmuasi va ertaklardagidek ko'rkan shahar bonyod etilishiда daxdorligidan mammunlik hissi zohir edi.

O'zbekistonda hayratlanarli darajadagi o'zgarishlar yuz bermoqda. Muhammar Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyev rahbarligida Yangi O'zbekistonda bosh-

sislarning mashaqqatli mehnati evaziga qisqa muddatda 2-gidrometallurgiya zavodi qurib bitkazilib, ishga tushirildi, 208 kilometr masofadan, Amudaryordan aholi va korxonalar uchun quvurlar orqali suv olib kelindi. "Muruntov" konini o'zlashtirish, zavodni ishga tushirish hamda Zarafshon shahrining qurilishida atoqli davlat arbobi, xalqimizning fidoyi farzandi Sharof Rashidovning xizmatlari juda katta bo'ldi.

Bayram shodiyonalari kon boshqarmasi tashkil topganligining 60 yilligiga bag'ishlangan videorolik namoyishi bilan boshlandi. Tantanali yig'ilishda "Navoiy kon-metallurgiya kombinasi" aksiyadorlik jamiyatini Boshqaruvi raisi – Bosh direktori Q.Sanaqulov korxona ishchixizmatchilar, muhandis-teknik xodimlari, barcha mehnatkashlarini qutlug' sana munosabati bilan qizq'in tabriklab, kon boshqarmasi jamoasining bonyodkorlik mehnatini e'tirof etdi.

Tadbirda ta'kidlanganidek, bugun 21 ming nafardan ortiq ishchi-kodim mehnat qilayotgan Markaziy kon boshqarmasi kombinatrning eng yirik bo'linmasi, 2-gidrometallurgiya zavodi davlatimizning "valyuta seksi", Tashqi suv ta'minoti birlashgan energoxizmat bo'linmasi esa sahroga "obi-hayot" olib kelayotgan jamaoa va ulardan har birining respublikamiz iqtisodiyoti, mintaqani ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantrishda beqiyos o'rnib bor.

Ma'lumki, kombinatrning tashkil etilishi uran konlarining ochilishi va ulami o'zlashtirish bilan bog'liq bo'lsada, uning keyingi faoliyatida oltin ishlab chiqarish asosiy o'ringa chiqdi. Geologlar tomonidan "Muruntov" oltin konining ochilishi Qizilqum hududida katta o'zgarishlarni boshlab berdi. Konni o'zlashtirishning boshlanishi natijasida bu yerda yirik sanoat majmuasi va betakror Zarafshon shahri bonyod etildi.

Minglab fidoyi muhandis va mutaxass-

langan keng ko'lamli islohotlar kon-metallurgiya sohasini ham yangi yuksalish bosqichiga olib chiqmoqda. Keyingi 6-7 yilda kombinatda 4 ta yangi gidrometallurgiya zavodi ishga tushirildi. Shundan uchta, ya'ni, 5 va 7-gidrometallurgiya

zavodlari va 2-gidrometallurgiya zavodining 2-navbatli bevosita mazkur hududda foydalanimishga topshirildi.

Zavodlarni xomashyo bilan ta'minlash maqsadida "Muruntov" konining beshinchisi navbatni, "Balpantov", "Tom-

dibuloq", "Turbay" konlari o'zlashtirildi. Kombinatrning kuchi bilan 2017-2023-yillarda 100 kilometrдан ortiq temir yo'l qurildi. Bu kabi yutuqlarni yana ko'plab keltilish mumkin. Investitsion loylighalarni jadallashtirish hisobiga 2017-2026-yil-

dagi qazib olingan bo'lsa, 2023-yilda bu ko'satkich 166 million kubometrni tashkil etib, o'sish darajasi ikki baravarga oshdi. Yoki 2017-yilda 62 million tonna ma'dan qayta ishlangan bo'lsa, o'tgan yili bu ko'satkich qariyb 100 milliona tonnaga yetdi.

Ma'lumki, kombinatda ishchi-xodimlarning ijtimoiy himoyasi, yashash sharoitlarini yaxshilash doimo diqqat-martazida bo'lib kelgan va shunday bo'lib qoladi. Keyingi yillarda Zarafshon shahrida katta ijobiy o'zgarishlar yuz berdi. Shu o'rinda ko'plab turar-joyolar, yotqonalar, Ishchilar shaharchasi, ijti-

largo mo'ljallangan dastur muddatidan ikki yil oldin – 2024-yilda to'la yakunlanaadi. Buning hisobiga oltin ishlab chiqarish 96 tonnaga, o'sish sur'ati 32 foizga yetkaziladi.

Kombinatda qazib olinayotgan va qayta ishlanayotgan mahsulotning sezilarini qismi Markaziy kon boshqarmasi hissasiga to'g'ri keladi va dunyo tan o'lgan "999.9" tamg'ali oltin quymalar ham shu yerda tayyorlanadi. Quvondiq Sanaqulovich bayram ishtiroychilar e'tiborini korxonada iqtisodiy yuksalishni ifodalaydigan tahsil va raqamlarga qaratdi. 2017-yilda kon boshqarmasi jamoasi tomonidan 75 million kubometrдан ortiq tog' jinsi qazib olingan bo'lsa, 2023-yilda bu ko'satkich 166 million kubometrni tashkil etib, o'sish darajasi ikki baravarga oshdi. Yoki 2017-yilda 62 million tonna ma'dan qayta ishlangan bo'lsa, o'tgan yili bu ko'satkich qariyb 100 milliona tonnaga yetdi.

Ma'lumki, kombinatda ishchi-xodimlarning ijtimoiy himoyasi, yashash sharoitlarini yaxshilash doimo diqqat-martazida bo'lib kelgan va shunday bo'lib qoladi. Keyingi yillarda Zarafshon shahrida katta ijobiy o'zgarishlar yuz berdi. Shu o'rinda ko'plab turar-joyolar, yotqonalar, Ishchilar shaharchasi, ijti-

moi obyektlar barpo etilganini alohida qayd etish zarur. Kombinat homiyligida so'nggi yillarda "Favorolar xiyoboni", "Umid" maktabgacha ta'lim tashkiloti, ixitososlashtirilgan maktab-internati barpo etildi. Biz, bundan keyin ham Zarafshon shahri aholisi uchun ijtimoiy ahamiyatga molik binolarni qurib berishni davom etirameriz, – dedi notiq o'z so'zida.

Tantanali yig'ilishda Markaziy kon boshqarmasining 60 yilligi, 2-gidrometallurgiya zavodi va Tashqi suv ta'minoti birlashgan energoxizmatining 55 yilligi munosabati bilan kon boshqarmasining bir guruh ishlab chiqarish ilg'orlari turli darajadagi "Konchilik shuhrati" ko'krak nishonlari bilan taqdirlandilar. "Auminzo-Amantoy" koni bosh markshyederi Ilhom Namozov, 2-gidrometallurgiya zavodi bosh energetigi Rustam Jabborov, 5-gidrometallurgiya zavodi direktori Farhod Cho'liyev, Tarmoqlar va podstansiyalar sexi bosh muhandisi Ramatulla Avezov, Markaziy moddiy-teknika bazasi ombor mudiri Roza Buribayeva, Temir yo'l transporti boshqarmasi dispetcheri Elmurod Zokirov, Zarafshon shahri'mirlash-mexanika zavodi ta'mirlachi-chilangar Faxriddin Mullayev, Nazorat o'chov asboblari va avtomatika markaziy laboratoriysi guruh rahbari O'tkir Nazarov, 7-soni avtobaza haydovchisi Qamariddin Shamsiyev, Mehnat sharoitlari nazorat va atrof-muhitni muhofaza qilish markaziy laboratoriysi chang-gaz laboratoriysi boshlig'i Janar Joldibayeva, "Muruntov" koni emulsiyalili portlovchi moddalarini ishlab chiqarish va portlatish ishlarni olib borish sexi kon ishchisi Aleksandra Pokotilova, Avtomobil transporti boshqarmasi "Auminzo-Amantoy" transport sexi navbatchi chilangari Temur Raxmonov, 2-gidrometallurgiya zavodi bosh muhandisi Sardor Polvonovlar shular jumlasidandir.

Tadbirda Markaziy kon boshqarmasi direktori E.Xalikulov ham bayram ishtiroychilarini muborakbos etdi. Tabrik va taqdirlash tantanalaridan so'ng "Farhod", "Oltin vodiy" madaniyat saroylari, "Uchquduq" madaniyat uyi, Vatanimiz poytaxti Toshkent shahridan tashrif buyurgan "Sharqoni" ansambl san'atkorlarining dilrabo kuy-qo'shiqlari, jozibali raqslardan tashkil topgan konser dasturi tadbir ishtiroychilariga bayramona ruh bag'ishladi.

Nizomiddin SADRIDDINOV.

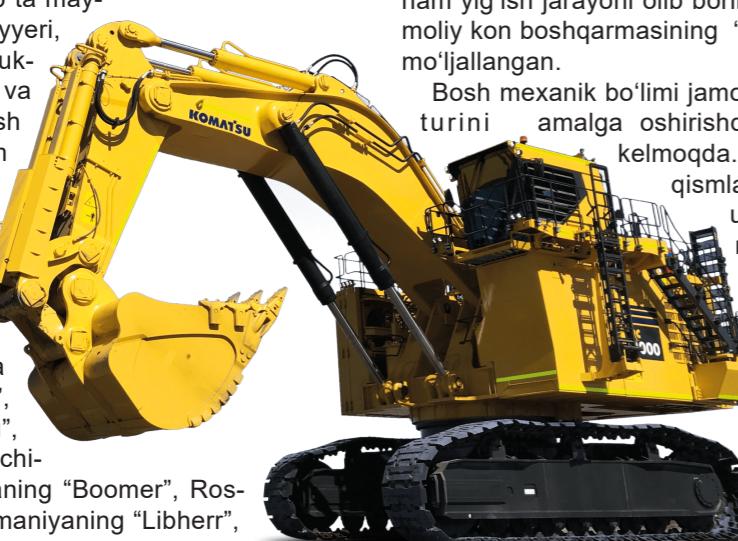
■ Yangiliklar. Xabarlar.

YANGI KON TEXNIKALARI YIG'ILMOQDA

Navoiy kon-metallurgiya kombinasi boshqarmasining Bosh mexanik bo'limi korxonada ishlab chiqarish texnikasi va uskunalarining uzluksiz ishlashini ta'minlash kabi muhim yo'nalishni muvofiqlashtiruvchi bo'linma hisoblanadi.

Ayni paytda gidrometallurgiya zavodlaridagi 130 taga yaqin tegrimon, elektr tokli va gidravlikada ishlaydigan 130 ta ekskavator, 102 ta burg'ilash uskunasi, 116 ta shaxta avtoq'dargichi, 5 ta maydalich, tik-qiya konveyyeri, 38 kilometrlik davriy uzluksiz konveyyeri va boshqa uskunalarining ish halotida bo'lishi bo'lim mutaxassislari doimiy nazoratida.

Keyingi yillarda kombinat texnika parki zamonaviy kon texnikalari bilan yan-gilanmoqda. Bu borada AQShning "Saterpillar", Yaponiyaning "Komatsu", "Hitachi Construction Machinery Co. Ltd", Shvetsiyaning "Boomer", Ros-siyaning "Ijora MZ", Germanianing "Libherr",

shuningdek, "Epiroc", "Sandvik", "IKO Machinery" va boshqa yetakchi kompaniyalar bilan hamkorlik o'zining yaxshi natijalarini bermoqda.

Joriy yilda kovshining hajmi 22 kubometr (50 tonna) bo'lgan 8 ta gidravlik ekskavator olib kelinishi mo'ljallangan. Hozirga qadar "Komatsu" va "Libherr" kompaniyalarining 4 ta gidravlik ekskavatorlarning 2 tasi Markaziy kon boshqarmasi kon jihozlarini ta'mirlash sexida yig'ilmoqda va ulardan kelgusida "Muruntov" konida foydalananish ko'zda tutilgan. Shuningdek, Germanianing "Libherr" kompaniyasida ishlab chiqarilgan, kovshining hajmi 6 kubometr bo'lgan 2 ta "R9100" rusumli gidravlik ekskavatorlarning 100 kubometrдан ortiq temir yo'l quridi. Keyingi yillarda Zarafshon shahrida katta ijobiy o'zgarishlar yuz berdi. Shu o'rinda ko'plab turar-joyolar, yotqonalar, Ishchilar shaharchasi, ijti-

zibulqoq, "Turbay" konlari o'zlashtirildi. Kombinatrning kuchi bilan 2017-2023-yillarda 100 kilometrda 100 kubometrдан ortiq temir yo'l quridi. Bu kabi yutuqlarni yana ko'plab keltilish mumkin. Investitsion loylighalarni jadallashtirish hisobiga 2017-2026-yil-

Navoiy kon-metallurgiya kombinati o'z faoliyati yo'nalishida xorijning yetakchi kompaniyalar, ilmiy muassasalar bilan hamkorlik ishlarini amalga oshirib kelmoqda. Bu boroda Rossiyaning kon geomexanikasi va marksheyderlik ishi ilmiy-tadqiqot instituti – "VNIMI" tarmoqlararo ilmiy markazi bilan 2018-yildan yo'lga qo'yilgan hamkorlik o'zining yaxshi natijalarini bermoqda.

ILMIY HAMKORLIK

Yaqinda ushbu ilmiy muassasaning bosh direktori M.Shadrin boshchiligidagi delegatsiya vakillari kombinatga tashrif buyurdi. Bundan asosiy maqsad – kombinat va ilmiy muassasa o'ttasida 2024-2025-yillarda amalga oshiriladigan istiqboli ilmiy-tadqiqot loyihalarni ko'rib chiqish, kadrler malakasini oshirish va boshqa mavzulardagi masalalarni muhofaza etishdan iborat.

– Kombinat mutaxassislari bilan bu galgi uchrashuv ham samarali kechdi. Qator loyihalarni muhokama etdi. Shu bilan birga, joriy yilning 27-31-may kunlari kombinatrning 36 nafr mutaxassislari hamda Navoiy davlat konchilik va texnologiyalar universitetining 9 nafr professor-o'qituvchilari uchun malaka oshirishga qaratilgan mashg'ulotlar o'tkazdi. Shuningdek, har bir tingochning o'quv mashg'ulotlari yakunida test natijalari asosida bilim darajalari tekshirilib, ularga sertifikatlar topshirildi. Bu kabi amaliy ishlarni tufayli kombinat bilan hamkorlik qilayotganimidan mammunmiz, – deydi "VNIMI" AJ Ural filiali direktori V.Venger.

Ta'kidlash kerakki, mashg'ulotlarning ilk bosqichi shu yilning 22-26-yanvar kunlari Navoiy davlat konchilik va texnologiyalar universitetida "Er osti kon ishlari geomexanikasi" mavzusida o'tkazilgan bo'lsa, avgust oyida "Ochiq kon ishlari geomexanikasi" mavzusida o'tkazilishi rejalashtirilgan.

BAYRAM SHODIYONALARI

Zarafshon shahrida Markaziy kon boshqarmasi tashkil topganligining 60 yilligi shodiyonalari 1-iyun – Xalqaro bolalarni himoya qilish kuni va konser dasturiga ulanib ketdi. Shonli sana munosabati bilan dam olish kunlari shahar aholisi uchun madaniy tadbirlar o'tkazildi.

Albatta, sahroda matonatlari mehnat qilayotgan, yuksak marralarni zabit etayotganlarga bayramlar, tantanalar yarashadi. Kombinat ma'muriyati va kasaba uyushmasi Kengashi tomonidan kechki paytda Zarafshon shahridagi "Qizilqum" o'yingohida kon boshqarmasi ishchi-xodimlari, aholi, mehnmonlar uchun iste'dodli san'atkor, estradimizning yorqin yulduzi Sardor Matmaliev ishtiroyida galakonsert tashkil etildi. Konser dasturi minglab yurdoshlarimizga madaniy hordiq, quronch va ko'tarinki kayfiyat bag'ishladi.

– "Muruntov" qo'rg'onida yashaymiz. Konser dovrug'i eshitib, oilamiz bilan bu tadbirga keldi. Taniqli san'atkor tomonidan ijo etilgan qo'shiqlar barchaga manzur bo'ldi. Eng umumi, xalqsim xursand bo'ldi. Bunday tadbirni tashkil etgan kombinat rahbariyatiga rahmat, – deydi "Qizilqumgeologiya" DUK hisobchisi Ulug'bek Ergashev. – Shu hudud valiki sifatida bunday tadbirning ko'proq bo'lishini istaymiz. Chunki, mashaqqatlari mehnatdan so'ng mazmuni dam olishga, el sugyan san'atkorlar jirosida qo'shiqlar tinglashga ne yetsin.

Konsert dasturi so'ngida shaharning tungi osmonida porlagan mushakbozlik barchaga birdekk shodlik, bayramona kayfiyat ulashdi.

"NKMK" AJ Matbuot xizmati.

■ Yangiliklar. Xabarlar.

OAV VAKILLARI VA JURNALISTLAR kombinat korxonalari faoliyati bilan tanishdi

29-may kuni ommaviy axborot vositalari vakillari va jurnalistlar uchun "NKKM" AJ Markaziy kon boshqarmasi tashkil topganligining 60 yilligiga bag'ishlab press-tur va matbuot anjumani o'tkazildi.

Navoiy kon-metallurgiya kombinati nafaqt O'zbekiston sanoatida, balki jahoning oltin ishlab chiqaruvchi yetakchi kompaniyalar qatorida o'z o'mni va salohiyatiga ega yirik korxonadir.

Markaziy kon boshqarmasi esa ishlab chiqarish ko'r-satkichlari bo'yicha kombinatning yetakchi bo'limmasi hisoblanadi. Keyingi yillarda yirik investitsion loyiha-larning amalga oshirilishi kon boshqarmasida ishlab chiqarish sur'atini oshirishga xizmat qilmoqda. Yangi zavod va konlarning ishga tushirilishi Navoiy kon-metallurgiya kombinat uchun qoshimcha imkoniyat, istiqbollarni yaratdi.

Press-tur davomida OAV vakillari va jurnalistlar jahonga mashru "Murunov" oltin konida bo'lib, qazish jarayoni, konni o'zlashtirishning 5-navbatli doirasida olib borilayotgan ishlardan yaqindan tanishdilar.

"Murunov" koni geologlar tomonidan eng yirik oltin resurslariga ega kon sifatida e'tirof etilish, uning resurslari 4,5 ming tonnadan ortiq bo'lgan. Ayni vaqtida konning uzunligi 5,5 kilometr, kengligi 3,4 kilometr, o'rtaча chuqurligi 650 metrni tashkil etadi. Keyingi yillarda konni o'zlashtirishning 5-navbatli bo'yicha amal-

ga oshirilayotgan investitsion loyiha doirasida keng ko'lamlı ishlardan olib borilmoqda.

2-gidrometallurgiya zavodida tarkibida qimmatbaho metall bo'lgan ma'danni maydalashdan boshlab, undan tayyor mahsulot ajratil olib, olyi sifatlari quyma oltin hosil qilishgacha bo'lgan texnologik jarayonlar to'liq amalga oshiriladi. 1969-yil 21-yulda 2-GMZda "Murunov" konida qazib olingan ma'dandan 11 kilogramm 820 gramm og'irlikdagi birinchil oltin yombisi olindi. Bugungi kunda zavodda yiliغا 50 million tonnadan ortiq ma'dan qayta ishlamoqda. Zavod zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalari asosida to'liq raqamlashtirilgan bo'lib, korxonada ishlab chiqarishning raqamlashtirilgan bosqaruvi markazi faoliyat ko'satmoqda.

Markaziy kon boshqarmasining Tashqi suv ta'mini birlashgan energoxizmatida 1969-yil 27-may kuni "Amudaryo-Zarafshon" suv quvurining 1- yo'nalishi foydalanishga topshirilgan edi. Bugungi kunda mazkur jamaoa Zarafshon va Uchquduq shaharlari aholisi hamda Markaziy va Shimoliy kon boshqarmalari sanoat maydonlaridagi ishlab chiqarish korxonalariga texnik va ichimlik suvi yetkazmoqda.

ФЕСТИВАЛЬ ИННОВАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ

В мае текущего года в мемориальном комплексе «Парк Победы» г.Ташкента прошел фестиваль инновационных технологий в сфере обороны.

В нем приняли участие около 20 крупных производственных предприятий, 50 организаций, более 30 физических лиц и изобретателей со своей продукцией в области современных технологий, металлургии, химической и текстильной промышленности, а также продукции двойного назначения, необходимой для Вооруженных Сил.

В рамках фестиваля проведены соревнования по робототехнике, киберспорту, хакерскому делу, дрон-рейсингу, 3D-моделированию и программированию.

Представители АО «НГМК» – ведущие специали-

Ommavoiy axborot vositalari vakillari va jurnalistlar uchun 7-gidrometallurgiya zavodi majlislar zalida matbuot anjumani tashkil etildi.

Matbuot anjumana OAV vakillari va jurnalistlari qiziqitirgan savollarga atroficha javoblar berildi.

"NKKM" AJ Matbuot xizmati.

Navoiy kon-metallurgiya kombinatida ishchi-xodimlar malakasini oshirish va qayta tayyorlash, ularning nazariy va amaliy bilimlari, mahoratlarini oshirish bo'yicha tizimli ishlardan olib borilmoqda. O'quv markazida o'tkazilayotgan o'quv kurslari, seminar va ochiq darslar tinglovchilar bilimini yanada mustahkamlashga xizmat qilmoqda.

O'QUV MARKAZIDA OCHIQ DARS O'TKAZILDI

Yaqinda "NKKM" AJning Navoiy shahrida joylashgan O'quv markazida kombinat boshqarmasi, "Qizilqum" kon boshqarmasi, Navoiy mashinasozlik zavodi vakillari uchun "Avtogradirok" targich va teleminalarda ishslashga ruxsat berish" mavzusida ochiq dars o'tkazildi.

- Ochiq darsda tinglovchilarga avtogradirok' targichlar tasnifi, tulishi va ularda xavfsiz ishslash qoidalarini, ishslashda yuzaga kelishi mumkin bo'lgan tonxush hodisalar hamda avariya holatida qanday harakatlanish kerakligi to'grisida tushunchalar berildi. Nazariy va amaliy jarayonlar uyg'unligida o'tgan mashg'ulotda tinglovchilar mavzuga doir videolavha va slaydlar organli batafsil tushunchaga ega bo'lishi, - deydi O'quv markazi kadrlar tayyorlash bo'yicha muhandis Lola Kenjayeva.

Interfaol usulda o'tkazilgan ochiq dars jarayoni savol-javoblarga boy bo'ldi. O'quv markazida o'tkazilayotgan o'quv kurslari, seminar va ochiq darslar tinglovchilar bilimini yanada mustahkamlashga xizmat qilmoqda.

■ Актуально

ПРОМБЕЗОПАСНОСТЬ – НА ОСОБОМ КОНТРОЛЕ

В нашем Навоийском регионе, который является одним из самых крупных индустриальных кластеров Узбекистана, вопрос промышленной безопасности стоит на особом контроле, поскольку любая фатальная ошибка на химических или горно-металлургических производствах, которые особенно развиты в области, может стать катастрофической, и нести опасность и для работников производства, и для обычных граждан, а также для окружающей среды.

А обеспечение промышленной безопасности не только снижает профессиональные риски для сотрудников, исключает вероятность нарушения производственных процессов, обеспечивает стабильную работу предприятий, но и обеспечивает чистоту экологии.

В связи с этим, к Навоийскому горнотехническому комбинату – основному производственному предприятию Навоийской области - в 1992 году была прикреплена Кызылкумская районная горнотехническая инспекция Госгортехнадзора Республики Узбекистан, в настоящее время - Кызылкумская горнотехническая инспекция (КГИ), которая является структурным подразделением уполномоченного органа Инспекции по контролю горнодобывающей, геологической и промышленной безопасности Республики Узбекистан.

С 1996 года ею руководил Музаффар Пардаевич Болтаев, в настоящее время и.о. начальника назначен Алишер Хасанович Абдусатторов. Старейшими работниками Кызылкумской горнотехнической инспекции также являются Жалол Нурумхamedovich Urakov - заместитель начальника, Собир Махмудович Чиников, Турич Каэрраткулович Намозов, Азамат Журакулович Абдушукurov и другие. Каждый из них выполняет свой спектр задач. Есть инспекторы по горным работам, по котлогоазовому надзору и подъемным сооружениям, по геологическим и буровым работам, по маркшейдерским работам, по надзору за обеспечением

радиационной безопасности, по надзору химической, нефтегазовой и металлургической отраслей, по горным работам. Каждый из них дислоцируется на своем подконтрольном объекте в подразделениях комбината, и по необходимости, в соответствии со своим направлением деятельности, выезжает по заявкам в другие подразделения. Важно отметить, что, благодаря грамотному подходу М.П.Болтаева к оперативному выполнению задач, все специалисты инспекции практически взаимозаменяемы, а значит, обладают широким диапазоном знаний.

Кызылкумская горнотехническая инспекция осуществляет свою деятельность в соответствии с законами Республики Узбекистан «О недрах», «О промышленной безопасности опасных производственных объектов», «Об охране труда», соответствующими указами и постановлениями Президента Республики Узбекистан, Постановлениями Кабинета Министров «Об утверждении положения о расследовании и учёте несчастных случаев на производстве и иных повреждений здоровья работников, связанных с исполнением ими трудовых обязанностей», «Об утверждении единого положения о процедурах выдачи отдельных документов разрешительного характера через специальную электронную систему», «Об утверждении положения о государственном комитете промышленной безопасности Республики Узбекистан».

"Navoiyuran" davlat korxonasida zamonaivi boshqaruv tamoyillarini tatbiq qilish ishlari jadal olib borilmoqda, xususan joriy yil mart-aprel oyalarida korxonada 2 ta xalqaro standart – ISO 27001 "Axborot xavfsizligi menejmenti" va ISO 50001 "Energetika menejmenti" tizimlarning talablari joriy etilib, sertifikatlashtirish auditi muvaffaqiyatlari o'tkazildi.

ESG REYTINGINI QO'LGA KIRITISH YO'LIDA YANA BIR QADAM

CERTIFICATE

IAF SNAS

CERT INTERNATIONAL s.r.o. certification body basing on the results of the audit conducted in accordance with certification procedures confirms that the information security management system of:

«NAVOIURAN» SE

7, Inspectorat street, Navoi city, Navoi region, 29100, Republic of Uzbekistan

within the scope:

Mining and production of natural uranium
Statement of applicability (SeA), version from 30.10.2024

meets the requirements of the following standard:

ISO /IEC 27001:2022

Certificate No: EHS-142/A
Order No: 1921-195
Valid from: 08.03.2024
Valid till: 27.03.2027
Issued by: Certification Body

CERTIFICATE

IAF SNAS

CERT INTERNATIONAL s.r.o. certification body basing on the results of the audit conducted in accordance with certification procedures that the energy management system of:

«NAVOIURAN» SE

7, Inspectorat street, Navoi city, Navoi region, 29100, Republic of Uzbekistan

within the scope:

Mining and production of natural uranium

meets the requirements of the following standard:

ISO 50001:2018

Certificate No: EHS-032/A
Order No: 1921-195
Valid from: 27.03.2024
Valid till: 26.03.2027
Issued by: Certification Body

da "Navoiyuran" davlat korxonasi da uranni qazib olish, qayta ishslash hajmlarini oshirish hamda uni transformatsiya qilish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-319-soni qarori bilan korxonani transformatsiya qilish, shu jumladan "Environment, Social & Governance" (ESG) tamoyillarini joriy etish topshirig'i ijrosi doirasida qo'lg'a kiritilmoqda.

Mazkr ISO 27001 va ISO 50001 sertifikatlarning qo'lg'a kiritilishi va jami qo'lg'a kiritigan xalqaro ISO standartlari bo'yicha sertifikatlarning 5-taga yetkazilishi "Navoiyuran" davlat korxonasi tomonidan ESG tamoyillarini faol joriy etib kelayotgan korxona jamoasiga kelgusi rejalari amalga oshirishida omad va muvaffaqiyatlar tiladi.

Avvaloq, 2023-yil may oyida korxonada 3 ta xalqaro ISO standart talablari joriy etilib, ISO 9001 "Sifat menejmenti", ISO 14001 "Ekologik menejmenti" va ISO 45001 "Mehnat muhofazasi va texnika xavfsizligini ta'minlash menejmenti" sertifikatlari qo'lg'a kiritilgan edi.

Mazkr sertifikatlar O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 14-iyuldag'i "2022 — 2030-yillarda

"Navoiyuran" DK axborot xizmati.

это горно-шахтное оборудование, крановые большегрузные транспортные средства, автотранспортные средства, предназначенные для перевозки опасных грузов, автозаправочные станции, подъёмные сооружения, паровые и водогрейные котлы, компрессорные установки, сосуды, работающие под давлением и т.д., используемые на опасных производственных объектах, а также за промышленной безопасностью горнодобывающей, нефтегазовой, нефтехимической и металлургической отраслей. Коротко говоря, промышленная безопасность – реализация мер по осуществлению защиты жизни и здоровья сотрудников опасных производственных объектов. Желаем ребятам уверенно шагать в будущее, найти свое призвание и, конечно же, приходить в гости в родной оркестру народных инструментов! А оркестру «Нихол» хочется пожелать плодотворной и яркой деятельности на долгие годы!

Ситора ЯТИМОВА.

Кроме того, специалисты инспекции участвовали в составе комиссии в проверке знаний, согласно законам и нормативными техническими документами в области промышленной безопасности, 18 998 руководителей, специалистов и обслуживающего персонала поднадзорных опасных производственных объектов. А также принимали участие в работе специальных комиссий по расследованию природоопасных случаев в течение прошлого года несчастных случаев в пределах своих полномочий.

Помимо этого, работниками Кызылкумской горнотехнической инспекции в 2023 году оказана практическая помощь в получении более 120 документов разрешительного характера и лицензий на монтаж, ремонт, эксплуатацию, пуско-наладочные работы технических устройств опасных производственных объектов и других подобной деятельности.

Таким образом, основной целью специалистов Кызылкумской горнотехнической инспекции по проведению вышеизложенной контрольно-профилактической работы является предотвращение и минимизация аварий, инцидентов и несчастных случаев на подконтрольных опасных производственных объектах, улучшение условий труда работников, а также предложения по использованию современного технологического оборудования, обеспечивая при этом верховенство Закона.

Исходя из вышеизложенного, можно сделать вывод, что обеспечение безопасности в промышленности несет ощущимую пользу: это увеличение производительности труда, снижение себестоимости продукции, снижение ущерба для машин и оборудования, предотвращение травм и профзаболеваний среди сотрудников предприятия, формирование безопасного рабочего пространства. И соблюдение правил промышленной безопасности – гарантия соблюдения законности.

Насиба ШАМУРАТОВА.

■ Mehnat kishilari haqida hikoyalar

Yaqinda Markaziy kon boshqarmasi tashkil topganlining 60 yilligi keng nishonlandi. Ulkan korxonaning rivoji, erishayotgan yutuqlarida minglab turli kasb egalarining munosib hissllari bor va bo'lyapti ham. Quyida kon boshqarmasi bo'linmalarida fidokorona mehnat qilayotgan jonkuyar insonlar haqidagi materiallarni e'tiboringizga havola qilamiz.

KASBIDA KAMOL TOPAYOTGANLAR

Bakitjan UMAROV,
Zarafshon AKTM Telekommunikatsiya tizimlerini
ishlatish va kuzatish bo'limi boshlig'i.

"Ba'zan inson ortga boqib, bosib o'tgan umr yo'llarini sarhiq qilgisi keladi. Konimex tumanida tug'ilib, oltintoplar shahrida yashab, mamlakatimizning gigant korxonasi bo'lgan "Navoiy kon-metallurgiya kombinati" aksiyadorlik jamiyatida faoliyat yuritayman. Ish tajribamiga ham 24 yil bo'libdi. Shu yillarda davomida ko'plab shogirdlar tayyorladim. Jamoamizning zimmasiga Markaziy kon boshqarmasi bo'limmalar telefon aloqasining bir maromda ishlashini nazorat qilish, texnik nosozliklarning oldini olish, avariayivi holat vujudga kelganda uni qisqa fursatlarda bartaraf qilish vazifalari yuklatilgan. Shu bo'sidan hamisha zimmamda katta mas'uliyat borilgini his etib ishlayman", – deydi Bakitjan Umarov.

Bakitjan Beysenbayevchay mehnat faoliyatini 2000-yilda Markaziy kon boshqarmasi aloqa sexi Qizilqum fosforit telefon aloqasi va radiolashtirish liniysi elektrmontyoriqidan boshlagan. Keyinchalik kasbiya fidoyiligini sezgan uhabbariyat uni aloqa sexi aloqa katta ustasi, "Bessopan" aloqa uchastkasi boshlig'i lavozimlariga tayinildi. O'n yilda ortiq vaqt davomida jamoasi bilan birgalikda Qizilqum bag'ridagi korxona, tashkilotlarga sifatli aloqa xizmati ko'rsatishni ta'minlab kelayotgan qahramonimiz

Bodom RIZAQULOVA,
9-avtokorxona moddiy-teknik ta'minot va
xo'jalik xizmati omborchisi.

Djanat KADIRBERDIYEVA,
9-sonli avtokorxona ekspluatatsiya
bo'limi dispetcheri.

"Markaziy kon boshqarmasi tizimida ishlashning o'zi katta baxt. Bu ishonchning qadriga yetishga harakat qilaman. Asosiy vazifani tovar-moddiy boyliklarni haydovchilarga tarqatish", – deydi Bodom Rizaqulova.

Halol mehnati ortidan jamoada va hayotda o'z o'rnni topa olgan Bodom opa turmush o'togi ilhom Yodgorov bilan bir tashkilotda ishladi. Ularning 3 nafar farzandlari ham konchilik sohasida oliy ma'lumoti mutaxassislar.

"Inson shunday yashashi kerakki, odamlar ortingdan faqat yaxshilik bilan, samimiylis xislatlaringni eslashsin. Odamlarga mehr ulashsam, tajribam bilan kimadir yordamim tegsa, deyman. Qilayotgan ishmidtan zavqlanaman. Ishxonamizdag'i yigitlarning birovi meni ona deb hazillasha, yana birovi opa deydi. Men ham yaqinimga aylangan jamoamni juda yaxshi ko'raman", – deydi Bodom opa samimiylis kulib. Bunday tajribali mutaxassislar mas'uliyati va kasbiya sadoqati bilan yoshlarga yaxshi namuna, ustoz sanaladi.

uchun sharaf. Shu bois bo'lsa kerak, doimo ishxonamaga yuksak mas'uliyatni his etgan holda oshiqaman", – deydi Djanat Kadirberdiyeva.

Nurota tumani so'lim tabiat, tanti va mehnatkash insonlari bilan o'z o'rniaga ega. Ana shu go'zal maskanda tug'ilib voyaga yetgan, kasbini, baxtini Zarafshonda topgan Hayitboy Samiyev 40 yillik mehnat tajribasiga ega mutaxassis. 20 yildirki, "Oltinni yuymuda eritmaga o'tkazish sexi" konida mehnat qiladi. Texnologik quvurlar montajchisi vazifasida ish boshlagan qahramonimiz bugungi kunda yuymuda eritmaga o'tkazish va tayyor mahsulot uchastkasi ustasi.

"Insonning yoshi ulg'aygan sari uning hayotdan chiqargan xulosalari ham ortib boraverarkan. 60 yoshning ostonasida hayotdan olgan sabog'im shu bo'ldi: har kim halol mehnat qilsa, zimmasiga yuklatilgan vazifalarni sidqidildan bajarsa, jamoada obro'-e'tibor qozonan, ro'zg'origa baraka kiradi. Men o'zimni baxtililar safiga qo'sha olaman. Sababi, sevgan kasbim, har qadamda qo'llaguvchi ahil jamoao, mehribon oilan bor. Zarafshon men uchun qadron oshyondir. Farzandlarim shu yerda tug'ilib voyaga yetishdi. Ularning biri mexanik, biri vrach, yana biri o'qituvchi", – deydi Hayitboy Azimovich taqdirdan minnatdor bo'lib.

ga mansub 21 ming kishilik ulkan jamoasi yer qa'ridan tabiiy boyliklarni qazib, tashib, qayta ishlab, tayyor mahsulot shakliga keltirib, mamlakatimiz iqtisodini yuksaltirishga katta hissa qo'shamoqda.

Nafosat ZIYOYEVA,
Aziza IRISOVAlar tayyorlasi.

"Ish faoliyatimni 1992-yilda chilangarlikdan boshlaganman. Qirg'iziston Respublikasi Batkent davlat universitetini tugagandan so'ng kon ishlari sexida ishchi, dobilka mashinisti, uchastka boshlig'i, smena boshlig'i vazifalarbda ishlab, tajriba orttdirmid. Hozir haydovchilarga yuk o'tqizishga qaraladi. Ayniqsa, kon pasporti bosh lab, yo'l harakati xavfsizligiga riyox qilish kerakligini uqtiradi.

"Kombinat tizimidagi qariyb 30 yillik faoliyatim davomida ishlarmi besamar ketmad. Rahbariyat tomonidan ko'p marta rag'batlantrildim. Ahillik, totuvlik bor joyda doimo fayz-baraka hukum suradi. Yurtimiz rivoji yo'lida ishlayotganidan faxrlanaman. Barchamiz uchun yagona Vatan – O'zbekistonda tin-chosuda va farvon hayot kechirayotganim uchun Yaratganga shukronralaytaman", – deydi Abdirashid Raymov.

Markaziy kon boshqarmasi zamonyavxi texnika va texnologiyalarga ega korxonadir. Kon boshqarmasining 32 millat-

■ Sport xabarları

KUCHLILAR SARALANDI

"NKM" AJda bugun turli soha vakillari mehnat qilmoqda. Idoraviy harbiylashtirilgan qo'riqlash otryadlari kombinat faoliyatida o'z o'rniiga ega.

Joriy yilning 5-iyun kuni Navoiy shahridagi "So'g'diyona" o'yingohida kombinat Idoraviy harbiylashtirilgan qo'riqlash otryadlari jamoalari o'tasida "NKM" AJ Boshqaruvi raisi – Bosh direktori kubogi uchun sport musobaqlari o'tkazildi. "Auminzo-Amantoy" koni nazoratchisi Ismoil Ibragimov 3 ming metrlik masofani 12 daqqaq 31 soniyada yugurib o'tib, eng yaxshi natijasiga erishdi. Sportning o'q otish turida Janubiy kon boshqarmasi nazoratchisi Akbar Xamrayevga teng keladigan topilmadi.

Tadbir ochilishiha NKM xodimlari kasaba uyushmasi Kengashi raisi I.Rahmatov musobaqa ishtiroychilariga samimiy tilaklar bildirib, bellashuvlarda omad tiladi.

Musobaqlarda kombinat Idoraviy harbiylashtirilgan qo'riqlash otryadalarining 8 ta jamoasi sportning 100 va 3 ming metrlik yugurish, turnikka tortilish, amaliy o'q otish turlari bo'yicha o'zarob bellashdi. Musobaqa qizq'ing sport ku rashlari ostida o'tdi. Ishtiroychilar bellashuvlarda ephchilik va chaqqonlik borasidagi ko'nikmalarini amalda na-

metrga yugurish bellashuvlarda "Qizilqum" kon boshqarmasi IHQO nazoratchisi Mirsohib Mahmudov va Mustafa Hasanovlar faxli birinchi o'rinni egallashdi. "Auminzo-Amantoy" koni nazoratchisi Ismoil Ibragimov 3 ming metrlik masofani 12 daqqaq 31 soniyada yugurib o'tib, eng yaxshi natijasiga erishdi. Sportning o'q otish turida Janubiy kon boshqarmasi nazoratchisi Akbar Xamrayevga teng keladigan topilmadi.

G'oliblarni taqdirlashga bag'ishlanan tadbirda "NKM" AJ Boshqaruvi raisi – Bosh direktori Q.Sanaulov sport musobaqlari g'oliblari va ishtiroychilarini fabrikkladi. "Qizilqum" kon boshqarmasi jamoasiga kubok topshirilib, ikkinchi va uchinchi o'rning sazovor bo'lgan jamoalar hamda turli nominatsiyalar g'oliblari diplom va qimmatbahlo sovg'a lar bilan taqdirlandilar.

Ushbu musobaqa Idoraviy harbiylashtirilgan qo'riqlash otryadlarda xizmat qilayotgan xodimlarning jismoniy tayyorgarligini oshirish, ular o'tasida sportni yanada ommalashtrish maqsadiga qaratilganligi bilan ahamiyati bo'ldi.

Idoraviy harbiylashtirilgan qo'riqlash otryadlari xodimlari zimmasiga olgan mas'uliyati vazifani sidqidildan ado etish barobarida obyektlarni qo'riqlash, ichki tartibni ta'minlash va boshqa muhim vazifalarni amalga oshirib kelishmoqda. Tizimda faoliyat ko'sratayotgan 2 ming nafradan ziyod vatandarparvar yigit-qizlarning fidiyoiligi, o'z burchiga sa-

moyon etishib, musobaqa yakunida kuchchilar saralandi. Musobaqa g'olibi sifatida "Qizilqum" kon boshqarmasi jamoasi "NKM" AJ Boshqaruvi raisi – Bosh direktori kubogi sohibiga alandydi. Shrimoliy kon boshqarmasi jamoasi 2-o'rinni, "Auminzo-Amantoy" koni jamoasi 3-o'rinni qo'lg'a kiritidi.

Musobaqaning turnikda tortilish, 100

– Mazkur sport musobaqasida barcha jamoalar faol ishtiroy etib, har bir shartni bajarishda astoydil harakat qildi. Jamoamiz birdamligi, bellashuvlarga puxta hozirlik ko'rganligi tufayli yaxshi natijani qo'lg'a kiritid. Eng muhim, biz o'zaro tajriba almashdik. Ushbu sport musobaqasi Idoraviy harbiylashtirilgan qo'riqlash otryadi xodimlari o'tasidagi

doqati amaliy natijalarda ham namoyon bo'lmoxda. Qizilqumning murakkab iq'im sharoitlarida sergak turib, xizmat olib borish oson emas. Idoraviy harbiylashtirilgan qo'riqlash otryadi xodimlari zimmalaridagi mas'uliyatlari vazifani ud-dalamoqdalar.

Dildora KARIMOVA.

XALQARO TURNIR O'TKAZILDI

Mamlakatimizda Prezidentimiz Shavkat Miromonovich Mirziyoyev rahbarliklari jismoniy tarbiya va sportni yanada rivojlantirishga alohida e'tibor qaratilmoqda. 2022-yil 29-iyulda O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Sport kurashlarining olimpiya turlarini yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarori qabul qilinishi mazkur sport turlariga berilayotgan e'tibordan dalolatdir.

Joriy yilning 3-6-iyun kunlari "So'g'diyona" sport saroyida Navoiy viloyati hokimi kubogi uchun 2007-2008 yillarda tug'ilgan o'smirlar va qizlar o'tasida sport kurashlari bo'yicha Navoiy viloyatida yunon-rum kurashi maktabi asoschisi Raxmonov Ebodullo Olimovich xotirasiga bag'ishlangan uchinchi an'anaviy xalqaro turnir bo'lib o'tdi. Ebodullo Raxmonov faoliyatini 1977-yilda Navoiy kon-metallurgiya kombinati kuchchalarini huzuridagi Bolalar va o'smirlar sport maktabida yunon-rum kurashi bo'yicha murabbiy-ustoz sifatida boshlab, o'n yil shu yerda ishlagan. U murabbiyligida 50 nafarga yaxshi sport ustalarini, 60 nafradan ortiq sport ustaligiga nomzod, 100 nafradan ziyod 1-toifali sportchilarni tayyorlagan. E.Raxmonov yuqori bilim va katta hayotiy tajribaga ega ustoz sifatida Navoiy viloyati sporti, ijtimoaiy-iqtisodiy rivojiga munosib hissasi.

Ebodullo Olimovich yangilikka intluvchiligi, insoniyligi, zimmasidagi vazifalarni mas'uliyat bilan yondashishi, tashkilotchilik, tashabbuskorlik fazilatlari bilan hamkasblariha hamisha namuna edi. U boshlagan ibratlari ishlarning davomi sifatida viloyatimiz, qolaversa yurtimiz yoshlariga yunon-rum kurashi bilan keng shug'ullanib, nufuzli muso-

baqlarda yaxshi natijalarga erishmoqda.

Jannatmakon yurtimizda xalqaro sport musobaqlarining o'tkazilishi Yangi O'zbekistonning jahondagi mavqeini yanada oshirayti. Qozog'iston, Tojikiston, Qirg'iziston va respublikamizning barcha viloyatlaridan sportchilarni ishtiroy etgan mazkur turnir tantanal tarzda ochildi va qizq'ing sport kurashlari ostida davom etdi. Xalqaro turniring oshirilish marosimida O'zbekiston Kasaba yu-

digan Osiyo o'yinlari sport musobaqlarida munosib ishtiroy etishlari uchun o'ziga xos tayyorgarlik bosqichi bo'lib zilqiladi.

Turnirda "So'g'diyona" JTSKnning yunon-rum kurashi bo'limi sportchilardan 10 nafrasi ishtiroy etib, bitta oltin, ikki ta kumush va uchta bronza medallarini qo'lg'a kiritishdi.

Dilshod NAZAROV,
"So'g'diyona" JTSK direktori o'rinosi.

■ Ijod gulshani

Ma'qalam sehri

Navoiy shahridagi "Farhod" madaniyat saroyi... Bu maskanga qadam qo'yishingiz bilan qalbingiz o'zgacha bir shukuh, zavq va hayajonga to'ldi. Mazkur dargohda milliy san'atimizni rivojlantirish yo'lida salmoqli ishlarni qilinmoqda. Yoshlarni san'atga qiziqtirish, qobiliyatini ro'yobga chiqarishda mazkur madaniyat saroyining o'rni beqiyos. Unda yuzlab iqtidorli yoshlar kamolga yetmoqda. Buning uchun ularga barcha sharoitlar yaratib berilgan.

"Farhod" madaniyat saroyi bugungi kunda 78 ta badiyi jamoa va guruhlardan iborat bo'lib, ulardan 25 tasi "Xalq" va "Namunal" maqomga ega. Ularda 1.5 ming nafardan ortiq turli yoshdagisi ishtirokchilar shug'ullanishmoqda. San'at dargohida raqs, o'zbek va rus xalqlari cholg'ulari orkestrlari, maqom, tasviriy san'at va rasm chizish studiyasi, dekorativ va amaliy san'at kabi ijodiy yo'nalişlari va to'garaklar faoliyat olib borayapti.

"Qalb qushi" xalq tasviriy san'at studiyasi 1972 yilda taniqli grafikchi, O'zbekiston rassomlari uyushmasi Navoiy ijodiy seklisini sobiq raisi V.Chuninx tomonidan tashkil etilgan. So'ngra ko'yollar davomida studiyaga V.Nifontov rahbarlik qildi. Uning rahbarligi davrida tasviriy san'at studiyasi tarbiyalanuvchilar qator yutuqlarga erishib, iste'dodli yoshlarning ijod namunalari Ukraina, London, Bangladesh, Norvegiyada o'tgan xalqaro ko'rgazmalar, "Yangi avlod" va "Kelajak ovizi" respublika ko'rik-tanlovlarida namoyish etilib, faxrlari o'rnlarga munosib ko'rildi.

Ayni paytda to'garakka Nilufar Xo'jayeva rahbarlik qilayapti. U "Qizilqumning maftunkor jilosi", "Tasviriy san'at" ko'rik-tanlovlarini g'olib.

San'atning har bir turi o'z ko'rik, jozibasiga ega. Ular orasida rassomlikning o'rni bo'lakcha. Iste'dodli rassom yaratgan asarlar ilohiy bir kuchga ega bo'lib, insonni beixtiyor rangin tuyg'ular olamiga chorlaydi. Tovus misol tovlandanigan ranglar jilosi, san'at asarlari orasida nozik va mayin harakatlar bilan rasmi chizayotgan Nilufarning mahoratini ko'rib yuqoridaq fikrlar naqadar to'g'ri ekanligiga amin bo'lish mumkin. O'z asarlari bilan san'at ixlosmandlari qalbiga go'zalsha va nafatos obib kirayotgan qahramonimiz hozirda rassomlikning murakkab sir-asrорларини shogirdlariga qunt bilan o'rgatmoqda. Madaniyat saroyiga borganimda uni ish ustida uchratdim. O'z mahorati, tajribasini shogirdlariga singdirishga harakat qilayotgan bu qiz talabchani va qattiqqo'lstoz ekanligi bilinib turardi. Suhbatimiz ham rassomlik san'ati mavzusida boshlanib ketdi. Omad, iste'dod, Olloh bergan iqtidor, ijodiy muvaffaqiyat Nilufarni chetlab o'tmagan.

Iqtidori rassom Tohir aka Xo'jayev va Muazzam opa xodonadona tug'ilgan Nilufar kichik yoshidan rasm chizish bilan shug'ullana boshladi. Undagi iqtidorni anglab yetgan otasi uni madaniyat uyiga yetaklab keldi.

Rassomlikning betakor jihatlarini, ranglarning sehri bilan go'zallik yarathish sir-asrорларини egallasha otasining maslahatlariga qulqoq tutib, u kishidagi bag'rikenglik, sabr-bardosh kabi fazilatlarni o'ziga singdirishga harakat qildi. Rassom bo'lish orzusida bo'lgan Nilufar hayotga bolalik niqobi bilan o'zicha chizgilar berar, maqsadlari, qarashlarini tasvirlarda ifodalashgan urinardi. Maktabni bitirgach, Navoiy davlat pedagogika instituting Tasviriy san'at va muhandislik grafi-kasi fakultetida tahsil oladi. Bu oliyoh uning hayotida juda katta o'rinni tutadi. U yerda ko'plab san'at insonlari sabog'ini, maslahatlarini, o'gitlarni oldi. Ularga havas qilib, izlanishga, intilishga harakat qildi. O'qish davomida mahoratini ham toblab bordi.

Taniqli va mashhur rassomlar Mikelandjelo, Leonardo da Vinci, Rembrandt, Bahodir Jalolov, Akmal Nur va O'rол Tansiqboyevlarning mo'yqalamaqta mansub kartinalarning maftuni bo'lgan Nilufar doimo izlanar va mashaqqatlardan

ortga chekinmasdi. "To'maris", "Bibixonim", "Amir Temur merosi", "Mirzo Ulug'bek", "Anor", "Dutor sehri", "Zaynab", "Jaloliddin Manguberdi jasorati", "Chingizxon hayrati" kartalarini, "Ona", "Qalb qushi" portretlari hamda naturmortlar turkumini yaratadi.

- Ustozlarimning fikrlarini tinglyayman. Ularning mulohazalari asarlarimni to'laqonli yaratishimga yordam beradi. Darhaqiqat, rassom yaratgan har bir asarida uning borilqa bo'lgan munosabati, o'y-fikrleri, dunyoqarashi aks etadi. U o'z ijodida qaysidir ma'noda o'zini va o'zligini, dunyon qanday ko'rayotganini va qanday ko'romoqchi ekanligini namoyon etadi. Tomoshabin esa ushbu Kartinaga o'z dunyosidan kelib chiqib nigoh tashlaysi. Shuning uchun ham yaratilgan asarlar turlicha talqin qilinadi, har ko'runga yangicha sayqallanaveradi. Asarlarimi kimdir olqishlasa, e'tirof etsa o'zimni yettingi osmonda his qilaman. Men uchun eng katta rag'bat shu bo'ssa kerak. Ijdor uchun e'tirof suv va havo kabi muhimdir. Chunki u shundan ilhom oladi. Agar odamlar sizning mehnatingizdagi lazzatlanmasa, o'zi uchun nimadir kashf eta olmasa, bilingki, urinishlarigiz barchasi besamar, - deydi Nilufar.

Nilufar faoliyati davomida qator davlatlarda o'tkazilgan ko'rik-tanlovlarda iste'dod va mahorati ortidan qoliblar safidan o'rinni egalladi. Endilikda uning shogirdlari ham respublika va xalqaro darajada o'z ishlarni namoyish etmoqdalar. Yangi ijodkor rassomlar avlodini tarbiyalashga o'z hissasini qo'shayotgan Nilufar bugun badiyi ijod, tasviriy san'at rivojiga berilayotgan e'tibor va g'amxo'rlidan mammun. O'z bilanlarini 150 nafardan ziyod shogirdlariga o'rgatayotganligi bois shogirdlari ardog'iда. Shogirdlarining ijod olamlari keng, orzulari bir dunyo. Ular ustozlari Nilufar kabi tabiat go'zalliklari, ranglar hamda holatlar uyg'ulagini o'ziga xos tarzda ifoda etishga oshiqishadi. Shogirdlaridan Amira Salimova, Nafisa Boharayimova, Amirkhon Axmadov va Shodiyona Qoldoshevral Chexiya davlatida bo'lib o'tgan xalqaro tanlovda faxrli o'rinni sovrindorlari bo'lib, diplomlar bilan qaytishdi. Ijtidori yoshlar Belorusiya Respublikasi va Misr davlatida bo'lib o'tadigan xalqaro ko'rik-tanlovlarga o'z ijod namunalarini yuborishgan.

Shogirdlaridan Amira Salimova "Xonsaroy" xalqaro tanlovida, Amriddin To'yumurodov "Kuz ranglari", Shodiyona Qoldosheva "Kamalak yulduzları", "Yangi avlod" respublika ko'rik-tanlovlarida faxrli 1-o'rinni egallashdi. To'garak tarbiyalanuvchilar bo'lgan Muxlisa Ostonova, Bahora Rahmonovlar ayni paytda Navoiy davlat pedagogika instituting Tasviriy san'at va muhandislik grafi-kasi fakultetida tahsil olmoqdalar.

Bilasizmi, ustozimiz Nilufar opaning har bir xatti-harakati biz shogirdlarni yaxshi inson sifatida shaklanishimizga yordam berayapti, - deydi N.Xo'jayevanining shogirdi Nafisa.

- Ustozimiz rassomlik olamining ochilmagan qirralarini anglashima, borgan sari moy bo'yoqqa bo'lgan ixlosim ortib, chin yurakdan rasm chizishimga muhabbatimni uyg'otdi. Nilufar opa tasviriy san'atda barcha usullarni birma-bir, qunt bilan o'rgatadi. Ustoz vaqtiali tig'iz bo'lishiga qaramasdan o'quvchilarining har biriga alohida vaqt ajratib, bor bilimla-

rini beradi. Maqsadim Nilufar opa kabi mehribon, oqila va sabrli murabbib bo'lish. U kishining "Senda rassomlik qobilati bor, o'z ustidagi ishlab, tinimsiz mehnat qilsang, murodingga yetasan", degan so'zlar doimo menge kuch bag'ishlaydi, orzularimi rasmralarda ifodalashga undaydi.

Ha, Nilufar o'z ishiga sidqidildan jon kuydiradigan, to'garak tarbiyalanuvchilarining har biriga mehr beradigan, ularni asrab- avaylaydigan va har birining yutug'i dan g'ururlanadigan ustoz sifatida shogirdlarining mehnati qozonmoqda. Uning chizgan suratlarini kuzataj ekansiz, mo'yalman sohibasining nozik didini his etasiz. Yosh iqtidor egasi chizgan rasmralarda insoniyat ruhiy olami, go'zal tabiat manzaralarini yorqin bo'yolarda eks ettirgan bo'lsa, landscape usulidagi dizayn asosida yaratigan ishlarni ham barchani hayratga soladi. Nilufar ijodining asosiy yo'naliishi buyuk mutafakkirlar, tarixda iz qoldirgan shaxslar siyosinosi va tarixiy voqealar ruhini jondorishdir. U tomonidan yaratilgan barcha tarixiy shaxslar qiyofasi obrazlarda ularning xarakteri oshib berilgan.

- Ijdor uchun ko'tarinki kayfiyatda ijod maskani tomon yo'l olish, shogirdlarni davrning munosib farzandlari qilib tarbiyalash haqiqiy baxt hisoblanadi. N.Xo'jayeva, shubhasi, shunday insoniy baxtgta musharrat zamondoshlarimizdan biridir. Vaqt o'taveradi, zamonlar o'zgaraveradi, Nilufar singari fidoyi, nozik didli musavvirlar bor ekan, bu san'at xalqning ruhiyatiga ezzulik va go'zallik obil kiraveradi.

Dildora KARIMOVA,
journalist.

■ Xalqaro arxivlar kuniga

JAVONLARDAGI TARIX

Xalqaro arxivlar kuni munosabati bilan "Navoiy kon-metallurgiya kombinati" aksiyadorlik jamiyatining Markaziy arxivi boshlig'i Irina Sergeyevna Malyakova bilan suhbatlashdi. U arxivlar faoliyati, kiritilayotgan yangiliklar, sohada raqamlashtirishning amalga oshirilayotgan haqida quyidagilarni gapirib berdi.

- Suhbatimizni kombinat arxivsi tarixidan boshlasak, 1977 yilda Navoiy kon-metallurgiya kombinatida ilmiy-teknik va umumiy hujjalarning fondlar bo'limi tashkil etilgan. Oradan yigirma to'rt yil o'tgach, kombinatning tashkili tuzilmasi tarkibiga Markaziy arxiv mustaqil bo'limma sifatida kiritildi. Bungungi kunda unda qariyb 90 mingga yaqin hujjalarni saqlanmoqda.

Ishimiz katta ahamiyata ega deb o'ylyamman. Kombinatimiz va uning xodimlari faoliyati bilan bog'liq barcha ma'lumotlar arxivda jamlanadi, saqlanadi va kezi kelganda ulardan foydalaniладi. Muhimi, bu ma'lumotlar xodimlarning ijtimoiy himoyalashining kafolati bo'lib xizmat qiladi. Xodim

pensiya yoshiga yetib, hujjalarni rasmiy lashtishi lozin bo'lganda ish staji yillari va maoshi miqdorini tasdiqlovchi ma'lumotlar, yo'qgani hujjalarni tiklash, Davlat mukofotlarini olish huquqini tasdiqlovchi hujjalarni tayyorchash shular jumlasiidan dir. Ayni vaqtida "NKM" AJ Markaziy arxivida G.Isayeva, N.Kozina, Yu.Platonova, A.Jo'rayeva, S.Adizova va A.Salimbetova fakiliyat yuritmoqdar.

Bungungi kunda arxiv ishi sohasida taraqqiyotga erishgan. Agar yaqingacha arxiv xodimlari qog'oz kartotekalardan foydalishgan bo'lsa, hozir arxiv hujjalari to'plangan qator fayllar nafaqat elektron formatlarga, balki ingliz tiliga ham

o'girilmoqda. Sohada zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalari qol-lanilmoqda, arxivlarning moddiy-teknika bazasi mustahkamlanib, infratuzilmasi modernizatsiyalarni qiladi, arxiv hujjalarni jamlash, saqlash va ulardan foydalishning zamonaviy usullari joriy etilmoqda. Bu esa vaqtini tejab, ishdagi tezkorlikni oshirishga yordam beradi. Zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalishan arxiv faoliyati samaradorligini yanada oshirmoqda.

Kombinatning barcha bo'linmalarida raqamlashtirilgan hujjalarning "Elektron arxiv" informatsion tizimi kiritilgan bo'lib, u amalda qol'lanilmoqda. Tizimda arxiv xodimlari tomonidan doimiy ish obil boriladi. Arxivlarning asosiy vazifasi - o'z vaqtida va xodim xizmati ko'stishidan iborat.

Arxiv xodimlari bajarayotgan ish jamiyat uchun juda muhimdir. Xodimlarimiz arxiv fondlarini yangi hujjalarni bilan to'ldirish arxivlarning qorayotgan qator fayllar nafaqat elektroformatlarga, balki ingliz tiliga ham

jatiy manbalarning butunligini saqlashga alohida e'tibor beriladi. Xodimlar tomonidan tayyorlanadigan va taqdim etiladigan ma'lumotlar esa anqlikni talab qiladi. Demak, xodimlar yuqori bilim darasiga ega bo'lishlari darkor. Arxiv xodimlari o'z bilim va malakalarini O'zbekiston arxiv agentligi qoshidagi Ilmiy-uslubiy markazda oshirib, sertifikatlar yoki NKM tizimida saqlanayotgan hujjalarni qimmatligini ekperta qilish huquqini beradigan guvohnomaga ega bo'lishadi. Ayni vaqtida bunday amaliyotni o'tkazish huquqini beradigan guvohnoma mena va arxiv xodimi N.Kozinada bor.

Arxivlar - tarixni o'zida mujassam etgan, hujjalarni asosga tayangan yirik axborot manbaidir. Shu sababdan arxivlar - tarix ko'zgusi deya e'tirof etiladi. Arxiv hujjalarni insonlar nafaqat bugun yoki ertaga, balki doimiy murojaat qiladilar. Shunday ekan, arxiv hujjalarni asrab-avaylash va kelgusi avlodlarga bus-butun yetkazishning ahamiyati kattadir. A.XAMEDOVA.

■ "101" xabar qiladi

Har yili avtomashinalarga o'rnatilgan gaz ballonlarining portlashi oqibatida o'nlab baxtsiz hodisalar ro'y berib, ko'plab insonlar hayoti va salomatligi xavf ostida qolmoqda. Achinarli, haydovchining loqaydligi yoki ehtiyojsizligi oqibatida begunoh insonlar jabr ko'rmoqda.

AVTOMOBILLAR XAVFSIZLIGI UCHUN

Afsuski, ko'pchilik haydovchilar gaz balloni qancha bosim ostida bo'lishi kerakligini bilmaydi yoki bilsada, amal qilishni xohlasmaydi. Transportda xavfsizlik qoidaligiga roya etmaslik, gaz ballonlarini o'z vaqtida nazoratdan o'tkazishni ko'plab ayanchi oqibatlarga olib kelmoqda.

Xo'sh, avtomobil gaz balloni nima uchun portlaysi? Buning oldini olish mumkinmi? Ishlab chiqaruvchilar gaz ballonlarning foydalanish muddatini 15 yil deb belgilashgan. Ammo uni saqlash va ekspluatasiya sharoitining o'riliqiga qarab bu muddat kamayishi mumkin. Ya'ni, gaz ballonlari belgilangan me'yor va talablar asosida foydalaniłmasa, albattha, u muddatidan oldin yaroqisiz holatga kelib qoladi.

Davriylik sikli. Bu ko'satikch gaz ballonga bir yilda necha marta gaz quyish kerakligini anglatdi. Bu ko'satikch ishlab chiqaruvchilar tomonidan yiliga mingta deb belgilangan. Ammo, amaliyotda ayrim haydovchilar gaz ballonga yiliga ikki ming marotabadan ham ko'proq gaz quyishadi. Buning oqibati esa ayanchli yakun topishi mumkin.

Texnik ko'rik. Gaz ballonlari bir yilda kamida bir marotaba yuqori bosim ostida sinovdan o'tkazilishi kerak. Bu gaz ballon devorlarining mustahkamligini, tashqi va ichki deformatsiyaga uchramaganligini aniqlash va yana bir yil foydalanish uchun ishchon hosil qilish imkonini beradi. Shuningdek, ballon gaz cho'kmalari va boshqa chiqindilardan tozalanib, yuvalidi. Amaliyotda esa ko'pchilik haydovchilar gaz ballonini sinovdan o'tkazishdan ochishadi. Buning uchun nozonuniy oshoydigan qarabat qilishadi. Buning oqibati esa ayanchli yakun topishi mumkin.

Sifat. 2018 yil fevral oyidan buyon respublikamizda SPG-2 turidagi (kapron) gaz balloni foydalanishdan chiqarilgan. Bunga mazkur gaz ballonlarning mustahkamligi yetarli darajada emasligi va foydalanish muddatining kamliq sabab qilib ko'satilgan. Ammo, hozir ham kapron kompozit qoplamalari gaz ballonlaridan foydalanish holatlarini tez-tez uchrab turadi. Eng xatarli, ayrim kimsalar tomonidan ballon yuzasidagi kompozit qoplama olib tashlanib, xuddi po'lat ballonde ko'rsatish holatlarini aniqlamoqda. Bu esa juda xatarli.

To'g'ri o'rnashish. Gaz ballonlari faqat tegishli litsenziyaga ega mutaxassislar tomonidan o'rnatisilishi lozim. Shuningdek, gaz uskulalarining standart xavfsizlik klapanlari bo'lishi kerak. Arzon va qo'lbola xavfsizlik klapanlari tezda ishchan qiladi va zarur hollarda ishlasmay qoladi. Oqibati esa hammaga ma'lum.

Hech bir avtomobil favqulodda vaziyatlardan to'liq muhofaza etilmagan. Ammo xavfsizlik tabalari roya etish orqali bunday ko'ngilisliklarning oldini olib etishga etibor beradi. Shu sababli, transport vositalarini doimo texnik soz holatda boshqarish, harakat davomida hushyorlikni yo'qotmaslik hamda gaz ballonlaridan to'g'ri foydalanish va ularni o'z vaqtida texnik ko'rikdan o'tkazish lozim.

Ma'rufjon XAYITOY,
NKM Kongressi ta'minlashni tashkil etish markazi guruh boshlig'i.

Jamol AXMEDOV, kichik inspektor